
FOLKETINGET

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 8. december 2009

Foreløbigt referat af Europaudvalgets møde 27/11-09 vedr. forbedring af det europæiske patentsystem

Til udvalgets orientering fremsendes foreløbigt referat af Europaudvalgets møde fredag den 27. november 2009, hvor sagen om forbedring af det europæiske patentsystem blev behandlet. Sagen er på dagsordenen for Europaudvalgets møde fredag den 11. december 2009

Med venlig hilsen

Iben Tybjerg Schacke,
udvalgssekretær

FO 2. Forbedring af det europæiske patentsystem

a) Rådskonklusioner om et forbedret europæisk patentsystem

– Vedtagelse

Rådsmøde 2982 – bilag 2 (samlenotat side 72)

KOM (2007) 0165 – bilag 1 (grundnotat af 31/5-07)

KOM (2007) 0165 – svar på spørgsmål 1

Udvalgsrådsreferater:

EUU alm. del (08) – bilag 451 (side 1252, seneste behandling i EUU 20/5-09)

EUU alm. del (072) – bilag 305 (side 867, behandlet i EUU 23/5-08)

Rådsmøde 2832 – bilag 4 (Erhvervsministeriets referat af rådsmøde 22/11-07) (behandlet i Statsministeriet 16/11-07 pga. valg)

b) Forslag til forordning om EF-patentet

– Generel indstilling

KOM (2000) 0412, KOM (2007) 0165

Rådsmøde 2982 – bilag 2 (samlenotat side 72)

KOM (2007) 0165 – bilag 1 (grundnotat af 31/5-07)

KOM (2000) 0412 – svar på spørgsmål 1

Udvalgsrådsreferater:

(03) side 1023 (seneste behandling i EUU 14/5-04)

(03) side 767 (behandlet i EUU 3/3-04)

Bilag (012) 112 FO (behandlet i Statsministeriet 23/11 2001 pga. valget)

(00) side 2120 FO (forhandlingsoplæg forelagt EUU 21/9 2001)

Økonomi- og erhvervsministeren: Sagen vedrører vedtagelse af dels et sæt rådskonklusioner, dels generel indstilling til forordningsforslaget om EF-patentet.

Forslaget skal vedtages med enstemmighed i Rådet.

Sidst, forslaget om EF-patentet blev forelagt for udvalget i 2001, fik regeringen sit forhandlingsoplæg. Da forslaget nu er ændret, forelægger jeg forslaget med henblik på et nyt forhandlingsoplæg, som omfatter den samlede vedtagelse af forordningen og rådskonklusionerne.

Lad mig starte med at sige, at der er ført lange og hårde forhandlinger om sagen, og at der fortsat udestår et sejt træk, før et EF-patent og et EF-patentdomstolssystem ser dagens lys.

For første gang i mange år er der imidlertid fremgang i sagen, som vi tror på. Og forslaget udgør faktisk et politisk kompromis, som vi alt taget i betragtning kan være tilfredse med.

Noget af det mest afgørende for regeringen har været at sikre, at en endelig aftale om et patentdomstolssystem alene kan ske efter proceduren i grundlovens § 20.

Det glæder mig derfor at fortælle udvalget i dag, at dette nu fremgår helt klart og entydigt af både forordningen og rådskonklusionerne.

Derudover har en af hovedårsagerne til, at forhandlingerne har stået stille, været EF-patentets sprogordning. I det nuværende forslag er der lagt op til, at sprogordningen skal vedtages i en separat forordning på et senere tidspunkt. Dét, finder regeringen, er positivt. Ved at udskille sprogordningen bremser denne ikke længere for det videre arbejde med at forbedre EU's patentsystem på andre områder.

Det er vigtigt at kunne udnytte sagens fremdrift til fortsat og løbende at kunne varetage danske interesser – og derfor støtter regeringen den nuværende løsningsmodel.

Inden for den ramme udestår der fra et dansk synspunkt en afklaring af tre hovedspørgsmål.

Det drejer sig om:

1. Domstolens overordnede arkitektur og kompetence.
2. Gebyrniveauet for patentet og fordelingen af gebyrer mellem patentmyndigheder.
3. Myndighedssamarbejdet i patentsagsbehandlingen.

Lad mig starte med domstolens overordnede arkitektur.

Førsteinstansen skal bestå af en central afdeling samt lokale og regionale afdelinger. Der er lagt op til, at sager vedrørende søgsmål om ugyldighed udelukkende kan behandles i den centrale afdeling, mens alle afdelinger skal have mulighed for at behandle sager om patentkrænkelser. Alle førsteinstansafgørelser skal kunne ankes til en appelinstans. Med hensyn til dommersammensætningen vil dette afhænge af antallet af sager ved den enkelte lokale eller regionale førsteinstansafdeling, mens den ligger fast for så vidt angår den centrale afdeling i førsteinstansen og appelinstansen.

For regeringen er det vigtigt, at der bliver ens dommersammensætning og kompetence hos alle afdelinger i domstolens førsteinstans.

Hvis f.eks. et patent med gyldighed i Danmark skal prøves ved en førsteinstans, så er det vigtigt, at den efterprøves efter samme opskrift, uanset om det sker ved en afdeling beliggende i Danmark, Tyskland eller Spanien. Det er faktisk selve meningen med forslaget om en europæisk patentdomstol.

Derfor er det vigtigt, at sammensætningen af dommerne og procedurerne sker på grundlag af ens retningslinier, som indebærer en høj grad af retssikkerhed, kvalitet og nærhed til brugerne.

Denne løsning er, hvad vi i regeringen arbejder for.

Hvis dette ikke lykkes, er den anden mulighed at tilslutte sig en opt-out-mulighed, som indgår i det nuværende løsningsforslag.

Opt-out-muligheden giver danske patenthavere og patentansøgere mulighed for at undtage patenter, der er ansøgt om, fra et kommende domstolssystem, hvis domstolsløsningen ikke bliver god nok.

Så selv om spørgsmålet om domstolens overordnede arkitektur endnu ikke er afklaret, er det nuværende forslag med opt-out-muligheden derfor et kompromis, der set med danske øjne er til at leve med.

Hvis virksomhederne ikke får et system, som de er trykke ved, kan de fravælge det.

Det andet spørgsmål, der skal afklares, drejer sig om gebyrniveauet for patentet og fordelingen af gebyrer mellem patentmyndighederne.

I den nuværende løsningsmodel er begge elementer udskilt fra forordningen og skal vedtages separat i rådskonklusionerne, hvorefter den endelige fastsættelse sker i administrativt regi af den Europæiske Patentorganisation, EPO.

For regeringen handler det om, at vi i politisk regi af Rådet finder en balance-ret løsning, der tager hensyn til alle parter, og som samtidig sikrer stabilitet og grundlag for fortsat udvikling af det europæiske patentsystem.

I den forbindelse ønsker regeringen, at gebyrniveauet fastlægges på et niveau, der ikke rammer små og mellemstore virksomheder i nye brancher uforholdsmæssigt hårdt og hindrer deres adgang til patentsystemet.

Det er således vigtigt for regeringen, at især de små og mellemstore virksomheder – som mange innovative forretninger oftest er – har adgang til et system, der er billigt sammenlignet med det nuværende system med de europæiske patenter. Det er sådan set meningen med forbedringen af det europæiske patentsystem.

Målet må være at sørge for billigere og hurtigere patentsagsbehandling til danske og europæiske patentansøgere, og her er opretholdelsen af nationale patentkontorer et vigtigt element.

Netop bevarelsen af de nationale patentkontorer bringer mig videre til det tredje og sidste spørgsmål, der skal afklares, nemlig myndighedssamarbejde i patentsagsbehandlingen.

Regeringen holder fast i, at ambitionen om et forbedret patentsystem i EU bedst indfries ved, at de nationale patentkontorer i højere grad kommer til at deltage i patentsagsbehandlingsarbejdet end i dag. De nationale kontorer kan bidrage til en smidigere og mere virksomhedsnær sagsbehandling end EPO. EPO vil den på den anden side kunne fungere som én indgang for virksomhederne og sikre ensartet sagsbehandling.

Lad mig her indskyde: Et udvidet myndighedssamarbejde vil få væsentlig betydning for, hvordan EF-patentet kommer til at fungere i praksis.

Regeringen finder derfor, at den nærmere fastlæggelse af såvel gebyrniveauet som myndighedssamarbejdet alene bør ske mellem EU's medlemslande i regi af Rådet i Bruxelles, mens implementeringen skal finde sted i EPO.

Det var de tre hovedspørgsmål, som skal afklares – men lad os huske på det endelige mål: Det skal være slut med, at patentsagsbehandlingen i Europa er både dyrere og langsommere end i USA og Asien. Med andre ord: Vi skal op i gear.

Regeringen finder det vigtigt, at der arbejdes på løsninger, der sikrer bedre udnyttelse af eksisterende ressourcer, skaffer patentansøgerne en billigere og hurtigere sagsbehandling og fastholder et højt kvalitetsniveau.

Men vi skal også være ærlige: Formandskabets konklusionsudkast er udtryk for et kompromis – et udtryk for "det muliges kunst".

Vi har herfra muligheden for at få afdækket de potentielle besparelser til gavn for patentansøgerne, der er at hente. Og det er ikke småpenge.

Det er lavet beregninger, der viser, at industrien vil kunne få lettelser for ca. 300 millioner euro årligt, hvis den optimale løsningsmodel med både et EF-patent og et domstolssystem bliver vedtaget.

Jeg er sikker på, at selv om vi med den nuværende løsningsmodel ikke når det optimale, er dette en god mulighed for at sende et signal til danske og europæiske virksomheder om, at sagen nu endelig flytter sig politisk.

Der synes at være et politisk momentum til at arbejde videre med drøftelserne om et patentdomstolssystem ud fra den model, der nu foreligger – og derfor støtter regeringen altså den nuværende model.

Så på trods af at sprogordningen og domstolsaspektet er parkeret, og på trods af at der er uafklarede spørgsmål, er det vigtigt for regeringen at fastholde bevægelsen i sagen og huske på det endelige mål: Vi skal have et forbedret patentsystem for Europa.

Regeringen er derfor positiv over for forslaget, og det er vores helt klare opfattelse, at det svenske formandskabs tilgang har bragt os nærmere et politisk kompromis, som vil muliggøre en realisering af EF-patentet.

Forventningerne er, at EF-patentet vil gøre det billigere og enklere at opnå bredere geografisk patentbeskyttelse i Europa. Og et domstolssystem vil udgøre en omkostningseffektiv genvej til at sikre bedre håndhævelse af patentrettigheder, end tilfældet er i dag.

FO På det grundlag ønsker regeringen at kunne tilslutte sig såvel forordningsforslaget som rådskonklusionerne på rådsmødet.

Hanne Agersnap spurgte, hvordan det foreliggende forordningsforslag forholder sig til softwarepatenter. Kan vi fastholde vor modstand mod softwarepatenter? Hun var helt enig med regeringen vedrørende suverænitetsafgivelse efter grundlovens § 20. Hun rejste det spørgsmål, hvor megen suverænitet

vi afgiver – eller hvor megen politisk kontrol vi kan bevare – når man lægger afgørelserne ud til en fælles domstol.

Pia Adelsteen ville gerne have en forklaring på, hvad der sker med hensyn til suverænitetsafgivelse i forbindelse med europæiske patenter.

Kim Mortensen støttede regeringens linje. Vi opnår ikke den ideelle af alle verdener, men Danmark har noget at vinde ved forslaget om europæiske patenter.

Han bad i anledning af de kritiske bemærkninger om den fælles domstols rolle om en uddybning fra økonomi- og erhvervsministeren. Han støttede regeringens linje, men der var kommet en række henvendelser, som pegede på, at der burde være en større folkevalgt kontrol med den fælles domstol.

Michael Aastrup Jensen syntes, det var rigtigt godt, at der blev oprettet et europæisk patent, for det har vi faktisk manglet i lang tid, så vi kan hamle op med USA. Han betegnede forslaget som et kæmpe skridt i den rigtige retning.

Økonomi- og erhvervsministeren svarede Hanne Agersnap, at der ikke er noget af det, man sidder og drøfter i forbindelse med det europæiske patent, som ændrer de retsregler, vi i dag har om softwarepatenter. Regeringen er fortsat modstander af, at opfindelser, der alene består i software eller forretningsmetoder, skal kunne patenteres.

Økonomi- og erhvervsministeren sagde til Pia Adelsteen, at vi overgiver suveræniteten fra danske domstole til den fælles domstol, når det drejer sig om at dømme i sager mellem to civile parter. Vi har derfor fået en tilkendegivelse om, at vores forfatningsmæssige bestemmelser bliver respekteret.

I anledning af de kritiske bemærkninger, der var faldet om den fælles domstols rolle, sagde økonomi- og erhvervsministeren, at hun mente, det helt afgørende er, at domstolen er uafhængig og ikke udsættes for politisk pres. Hvis man har et domstolssystem med juridiske dommere, der er udpeget efter de gældende procedurer, så kan politikerne ikke gå ind og være overdommere. Det demokratiske element, som Hanne Agersnap er inde på, kommer ind, når vi skal fastlægge de regler, domstolen skal dømme efter.

Frank Aaen sagde, at Enhedslisten ikke kan medvirke til forhandlingsoplægget.

Hanne Agersnap havde forstået på henvendelserne, at man forestillede sig, at der kunne ske en glidning i den måde, der blev dømt på, når det bliver en fælles domstol. Men hun ville stille et skriftligt spørgsmål om det.

Pia Adelsteen sagde, at Dansk Folkeparti kan støtte forhandlingsoplægget.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet Enhedslisten dog havde ytret sig imod det.